

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ

BOLGÁR HÍREK

01 · 2025

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

147 ГОДИНИ ОТ
ОСВОБОЖДЕНИЕТО
НА БЪЛГАРИЯ

Н. Димитров-Оренбургски: Генерал Скобелев • Н. Димитров-Оренбургски: Szko-belev generális

Интервю с г-р Данчо Мусев • Interjú dr. Muszev Dancsóval • Новата премиера на Малко театро • A Malko Teatro új bemutatója

Високо гържавно отличие за художника Росен Русев • Magas állami kitüntetésben részesült Ruszev Roszen képzőművész

„ИМА СМИСЪЛ ДА СМЕ ХОРА НА ТАЗИ ЗЕМЯ“

Интервю с д-р Данчо Мусев

Български вест 2024-та беше една натоварена с радостни събития година, бяха завършени големи проекти. Какво бихте открили като събитие на годината?

Д-р Данчо Мусев Действително 2024 беше изключително важна и богата на събития в живота на нашата общност в Унгария. Ако трябва да открия едно събитие, то несъмнено е откриването на Българския културно-образователен център. На 24 май успяхме да завършим този проект и да дадем нов тласък на нашата образователната дейност в Унгария. Откриването беше уважено от президента на Република България Румен Радев и от президента на Унгария Томаш Шуйок, което е голяма чест за нашата общност и показва, че всички енергии и емоции, които вложихме в този проект, бяха възнаградени и успяхме да сбъднем една мечта, която е на повече от 100 години. С надеждата и през следващите сто години да има българска общност в Унгария, да се говори български език, да съхраним нашата култура, авторитета си. Да се запазим като активна общност – през изминалите десетилетия участниците в управлението на общността, както и всеки, който е съпричастен като дете в училището или родител, изживяваме ден след ден вълнението, че си струва работата по такива проекти. В днешни дни именно тези емоции, силната културна общност ни дава вяра, че има смисъл да бъдем най-вече хора на тази Земя.

След този философски завои, нека подчертая: откриването на Българския културно-образователен център бе най-важното събитие на годината, но разбира се има и много други, които бяха извънредно важни в живота на общността.

БВ За първи път след 110 години се събират на едно място основните стълбове на общността: църквата, училището, дружеството. Дали това задава ново съдържание в работата на тези институции?

ДМ Затворихме един кръг след 110 години, днес и трите институции се намират в непосредствена близост. Детската градина и училището продължават дейността си в една много модерна сграда, което – поне така се надявам – ще мотивира и учители, и родители, и деца. Ще привлече повече деца в нашите образователни институции, което вече е факт: в училището учат повече от 130 деца. Водят се дебати дали сме намерили най-добрата форма за обучението по български език. Вероятно за следващите години това е доброто решение, защото мотивира децата. В новата обстановка вярвам, че ще има все повече български – и не само български – деца, които желаят да бъдат част от нашата общност. Започна обучение и в град Сентендре с близо 20 деца,

вероятно и там ще открием филиал. Продължава обучението в училището в Шармелек, където повече от 100 деца учат български език. Имаме визия за следващите 10-15 години. Много е важно в детската градина да имаме отново две групи с 40-50 деца, за да имаме основата на пирамидата.

Трябва да започнем да работим по проблемите на университетите, където има българска специалност – в Сегед, в Будапеща – това е нашата следваща задача. Да се засили интересът към специалността от страна на българските младежи, а и не само техният, защото е извънредно важно да се попълват редовете на интелегенцията, да имаме хора, които имат желанието да станат учители. Надявам се, наличието на институции, добрата материална база да бъдат примамливи за нашите деца, наред с българската филология да завършат и педагогика и да виждат своя живот, своята мисия в рамките на нашите образователни институции. По тези въпроси също трябва да се работи сериозно.

БВ Споменахте, че освен откриването на Българския културно-образователен център, в живота на общността има и други събития, които заслужават да бъдат отбелязани. Кои са те?

ДМ Ние отбелязваме всички традиционни и официални празници, няма да ги изброявам, но искам да се спра на Деня на българо-унгарското приятелство, който честваме на 19 октомври. Тази година го отбелязахме с концерт в Българската църква и изложба в новата ни галерия – това беше първото голямо културно събитие, което организирахме в новия Български културно-образователен център. Освен училището тук се помещават Малко театро, галерия, офисите на самоуправлението, зала за мероприятия.

В Печ беше открита паметна плоча на параклиса „Св. Иван Рилски“. Не бива да се забравят нашите общности в провинцията – активните общности в Печ, Дебрецен, Мишколц, разбира се и на други места. Така и в град Печ бе оставена една българска следа, за което благодаря на българите в града, които успяха да организират и издействат от местните власти разрешението.

През 2024 година се проведеха изборите за местни органи на властта, на които бяха избрани местните български самоуправления и републиканското. Започна мандатът за следващите пет години. Много е важно как ще продължим дейността си, не бих искал да бъде просто преминаване от мандат в мандат. Месеци януари е време на равностметка, когато начертаваме новите задачи, новите предизвикателства. Необходимо е да имаме нова мотивация в работата на институциите, на служителите в самоуправлението, за да можем да направим най-много за нашата общност, да се възползваме

максимално от унгарската политика, бюджет, международни отношения. Имаме добри планове. Важно е, че Републиканското самоуправление беше преизбрано, гласуваха ми доверие и прогължавам да работя като негов председател. Имаме идея решенията да се вземат в разширен състав, като в процеса се включат повече млади хора и представители на всички активни самоуправления в провинцията чрез комисиите, които действат към самоуправлението. На 5 февруари е първото разширено заседание, на което ще бъде приет бюджетът на републиканското самоуправление. Целта е да се подгържат всички ценности, които досега сме изградили: списание „Хемус“, „Български вестни“, Малко театро, танцовите групи, както разбира се и изгръжката на Българския културен дом и новата сграда, което също е извънредно голяма задача. Никоя група общност на националностите в момента няма в свое управление или собственост подобни сгради. Трябва така да предадем това наследство, че след десетилетия да не кажат: хубаво, красиво, ама трябва да го затворим, защото няма как да го изгръжаме в днешно време. Такъв проблем обаче няма и се работи по въпроса. Затова е важно и младите хора да се включат в живота ни, да се изгради една линия приемственост, при която стопанисването, стопанската дейност да получат все повече превес в ежедневието на двете сгради, да излезем на пазара, не само да очакваме унгарската държава да ни подкрепя, защото това се изгражда много силни зависимости.

Лично ще изляза с инициатива за подновяване на църковния двор, който да се превърне в средище на духовно спокойствие за срещи на членовете на общността. Идеята е в църковния двор, сред подновена растителност и уютна зеленина, да имаме музейна експозиция на открито: постоянна изложба за историята на църквата, дружеството, училището, към на българското гражданство, където да съберем стари реквизити, инструменти. Така наред с големите материални и стопански успехи, да създадем своите духовни опори. Тук, в сърцето на Будапеща, да се чувстваме като в Рилския манастир.

РАЗГОВАРЯ: СВЕТЛА КЪСЕВА

„VAN ÉRTELME EMBERKÉNT ÉLNÜNK EZEN A FÖLDÖN”

Interjú dr. Muszev Dancsóval

Bolgár Hírek 2024 örömteli eseményekben gazdag év volt, nagy projektek kerültek lezárásra. Mit emelne ki mint az év eseményét?

Dr. Muszev Dancso 2024 valóban rendkívül fontos és eseménydús év volt magyarországi közösségünk számára. Ha egy eseményt kell kiemelnem, mindenképpen a Bolgár Oktatási és Kulturális Központ megnyitását mondanám. Május 24-én sikerült befejeznünk ezt a projektet, s ezzel új lökést adni oktatási tevékenységünknek Magyarországon. A megnyitót megtisztelte jelenlétével a Bolgár Köztársaság elnöke, Rumen Radev és Magyarország köztársasági elnöke, Sulyok Tamás is. Ez nagy megtiszteltetést jelentett közösségünk számára, és mutatja, mindaz az erőfeszítés és érzelem, amit a projektbe fektettünk, elnyerte jutalmát, sikerült megvalósítanunk egy több mint 100 esztendő álmat. Abban a reményben, hogy az elkövetkezendő száz évben is lesz bolgár közösség Magyarországon, beszélünk a bolgár nyelvet, megőrizük kultúránkat, tekintélyünket. Hogy továbbra is aktív közösség maradunk – az elmúlt évtizedek során mi, a közösség vezetői, valamint mindenki, aki gyerekként vagy szülőként részt vesz az iskola életében, napról napra megtapasztaljuk, hogy érdemes ilyen projekteken dolgozni. Manapság pontosan ezek az érzelmek, ezek az erős kulturális közösségek adnak hitet, hogy van értelme emberként élnünk ezen a Földön. E filozofikus kitérő után hadd ismételjem meg: bár az év legfontosabb eseménye a Bolgár Oktatási és Kulturális Központ megnyitása volt, természetesen volt még sok más rendkívül fontos esemény is a közösség életében.

BH 110 év után először egy helyen összpontosul a közösség három oszlopa: a templom, az iskola és az egyesület. Ez új tartalommal tölti meg ezen intézmények munkáját?

MD 110 év után bezártunk egy kört, ma a három intézmény egymás közvetlen szomszédságában található. Az óvoda és az iskola egy nagyon korszerű épületben folytatja tevékenységét, ami – legalábbis reményeim szerint – motivációt jelent majd tanárok, szülők és gyerekek számára egyaránt. És még több gyereket vonz oktatási intézményeinkbe – ezt máris elmondhatjuk: az iskolában több mint 130 gyermek tanul. Viták folynak, hogy ez-e a megoldás a bolgárnyelv-oktatásra, ez-e a legjobb forma. Az elkövetkezendő évekre nézve valószínűleg ez a jó megoldás, mert motiválja a gyerekeket. Hiszem, hogy az új körülmények között egyre több lesz a bolgár – és nem csak bolgár – gyerek, aki közösségünkhöz kíván

tartozni. Szentendrén is megkezdődött az oktatás 20 gyerekkel, valószínűleg ott is telephelyet nyitunk. Továbbra is folyik az oktatás Sármelléken, ahol több mint 100 diák tanul bolgárul. Van víziónk a következő 10-15 évre. Nagyon fontos, hogy az óvodában ismét két csoportunk legyen 40-50 gyerekkel, hogy meglegyen a piramis alapja.

El kell kezdenünk foglalkozni azoknak az egyetemeknek a problémáival, ahol van bolgár szak – Szege-den, Budapesten –, ez a következő feladatunk. Fel kell erősíteni az érdeklődést a bolgár fiatalok – és általában a fiatalok – körében, mert rendkívül fontos, hogy feltöltsük az értelmiség sorait, hogy legyenek, akik tanárok szeretnének lenni. Remélem, az intézmények és a jó anyagi bázis csábítóan bizonyulnak gyermekeink számára, hogy a bolgár filológia mellett tanárszakot is végezzenek, s oktatási intézményeink keretei között képzeljék el az életüket, a küldetésüket. Ezekben a kérdésekben szintén sokat kell majd dolgoznunk.

BH Említette, hogy a Bolgár Oktatási és Kulturális Központ megnyitása mellett voltak más említésre méltó események is a közösség életében. Melyek azok?

MD Minden hagyományos és hivatalos ünnepről megemlékezünk, nem sorolom fel őket, de szeretnék külön kitérni a magyar-bolgár barátság napjára, melyet október 19-én ünneplünk. Idén a bolgár templomban tartott koncerttel és az új galériánkban rendezett kiállítással emlékeztünk meg róla – ez volt az első esemény, melynek az új Bolgár Oktatási és Kulturális Központ adott otthont. Az iskola mellett itt működik a Malko Teatro, itt vannak az önkormányzat irodái, valamint van galéria és rendezvényterem is.

Pécsen emléktáblát avattunk a Rilai Szent János kápolnánál. Nem szabad megfeledkeznünk vidéki közösségeinkről sem – az aktív közösségekről Pécsen, Debrecenben, Miskolcon és persze még sok más helyen. Ily módon Pécsen is maradandó nyoma lesz a bolgár jelenlétnek, amiért köszönettel tartozom a város bolgárjainak, akik megszervezték az eseményt és megszerezték az engedélyt a helyi hatóságoktól.

2024-ben helyhatósági választásokat tartottak, melyeken megválasztásra kerültek a helyi bolgár önkormányzatok, valamint az országos önkormányzat is. Megkezdődött a mandátum a következő öt évre. Nagyon fontos, hogyan folytatjuk tevékenységünket, hogy ne csupán mandátumról mandátumra vándoroljunk. Január hónap a számvetés ideje, amikor felvázoljuk az új feladatokat, új kihívásokat is. Elegendhetetlen, hogy intézményeink, az önkormányzat alkalmazottai új motivációt találjanak munkájukban, mert így tehetjük a lehető legtöbbet közösségünkért, így hozhatjuk ki a legtöbbet a magyar politika, költségvetés, nemzetközi kapcsolatok jelentette segítségéből. Jó terveink vannak. Jelentős eredmény, hogy az Országos Önkormányzat újráválasztásra került, bizalmat szavaztak nekem, és továbbra is az elnökeként dolgozhatok. Az a szándékunk, hogy

a döntéseket kibővített körben hozzuk, az önkormányzathoz kapcsolódó bizottságokba több fiatal és minden aktív vidéki önkormányzat képviselőit is bevonjuk. Február 5-én tartjuk az első kibővített ülést, melyen elfogadásra kerül az országos önkormányzat költségvetése. Célunk, hogy megőrizzük mindazokat az értékeket, amelyeket eddig kiépítettünk: a Haemus folyóiratot, a Bolgár Híreket, a Malko Teatrót, a táncsoportokat, valamint természetesen, hogy fenntartsuk a Bolgár Művelődési Házat és az új épületet, ami szintén rendkívül komoly feladat. Egyetlen másik nemzetiségi közösségnek sincsenek a fenntartásában vagy tulajdonában ehhez hasonló épületek. Úgy kell átadnunk ezt az örökséget, hogy évtizedek múlva ne mondják: szép-szép, de be kell zárunk, mert manapság képtelenség fenntartani. Ilyen probléma azonban nincs, és azon dolgozunk, hogy ne is legyen. Ezért fontos, hogy a fiatalok is bekapcsolódjanak az életünkbe, hogy biztosítva legyen a folytonosság, amely mellett mindkét épület mindennapjaiban egyre nagyobb prioritást kap a gazdálkodás, a gazdasági tevékenység, ki kell lépnünk a piacra, nem csak a magyar államtól várni a támogatást, mert akkor nagyon erős függés alakul ki.

Személyesen fogom kezdeményezni a templomudvar felújítását, melynek a lelki nyugalom központjává kell válnia a közösség tagjainak találkozási számára. Az az elképzelés, hogy a templomudvaron megújított növényzet közepette, meghitt zöld környezetben szabadtéri múzeum kiállítás legyen: állandó kiállítás a templom, az egyesület, az iskola történetéről, meg egy, a bolgár kertészetnek szentelt sarok, ahová régi kellékeket, eszközöket gyűjténék össze. Így a nagy anyagi és gazdasági sikerek mellett megteremthetjük lelki támaszainkat is. Itt, Budapest szívében érezzük úgy magunkat, akár a Rilai kolostorban.

AZ INTERJÚT KJOSZEVA SZVETLA KÉSZÍTETTE
FORDÍTOTTA KOVÁCS GERGELY LAJOS

КОЛЕДЕН ПРАЗНИК

Коледното тържество за възрастните членове на българската общност, организирано от Дружеството на българите в Унгария, вече е неразделна част от празничния ни календар.

Тази година на 11 декември в салона на Българския културен дом се събраха над 100 поканени. Идеята на организаторите е да събере възрастните членове на нашата общност по случай Коледа, предоставяйки им възможност да празнуват заедно. Да прекарат заедно няколко часа, да поприказват на спокойствие, да споделят свои спомени и възвращения. Наред с празничния обяд тази година гостите се насладиха на изпълнението на Групата за автентичен фолклор „Зорница“ и на музикалната програма на Бранка Вашич, Слободан Верметич и Гера Габор.

Всеки един от присъстващите получи по едно късметче написано и изработено от учениците от Българското училище за роген език.

В края на празничния обяд всеки от присъстващите получи скромна подарък от името на Дружеството на българите в Унгария с благопожелания по случай настъпващите празници.

KARÁCSONYI ÜNNEPSÉG

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete karácsonyi ünnepséget szervezett a bolgár közösség legidősebb tagjainak, amely az évek során a hagyományos ünnepi naptár részévé vált.

Idén december 11-én a Bolgár Művelődési Ház nagytermében több, mint 100 meghívott gyűlt össze. A szervezők ötlete az, hogy karácsonykor összehozzák közösségünk idősebb tagjait, lehetőséget adva számukra, hogy együtt ünnepelhessenek. Hogy együtt töltsenek el néhány órát, hogy nyugodtan beszélgethessenek, hogy megoszthassák egymással emlékeket, és az örömeiket. Az ünnepi ebéd mellett idén a vendégek a Zornica Hagyományőrző Együttes előadását és Bácsits Branka, Wertetics Szlobodán és Gera Gábor zenei műsorát élvezhették.

A jelenlévők mindegyike kapott egy a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola diákjai által készített szerencsecédulát.

Az ünnepi ebéd végén mindenki kapott egy szerény ajándékot a Magyarországi Bolgárok Egyesületétől jókívánásokkal a közelgő ünnepekre.

НОВОГОДИШНА ВЕЧЕРИНКА

На 10 януари 2025 г. в Българския културен дом се състоя традиционният новогодишен бал.

Вечерта започна с автентичния танц „Колегари“ в изпълнение на момчетата от танцовите състави „Росица“ и „Янтра“. Малките сурвакарчета – Димитър Танев-Такач, Даниел Панов и Ноел Грюнтнер – бяха първите, които сурвакаха домакина на вечерта, Димитър Танев, с ръчно изработени сурвачки. И бяха гарени не само с голяма усмивка, а и с паричка по стар български обичай. От името на главния организатор на събитието, Дружеството на българите в Унгария, председателят Димитър Танев пожела на всички успешна Нова година. Богатата томбола съдържаше интересни и забавни награди. Имаше ваучери за масаж, за посещение в зоологическата градина, за ИКЕА и Росман, спиртни напитки и спортни принадлежности за възрастни и младежи. Имаше плюшени играчки за най-малките, много от тях спечелени от възрастни. Големите награди

бяха почивка за гвама в СПА център, предоставена от Българското републиканско самоуправление, и две печени пуйки, осигурена от Дружеството на българите в Унгария.

Благодарим на всички самоуправления и организации, които допринесоха за богатата томбола и разнообразните награди.

В програмата на нашите гости от България участваха певиците Теменужка Черникова и Даниела Кирилова, музикантите Цветан Иванов – клавиши (синтетизатор) и Митко Гюзелев – цигулка, както и прекрасните момичета от балет „Импулс“. С богатия си по жанр и като че ли неизчерпаем репертоар те се грижиха за настроението на публиката през цялата вечер. В изпълненията им бяха включени автентични народни песни, български и световни шлагери, виртуозни изпълнения на цигулка, спортни танци и хора.

И за пореген път си пожелахме вечерта да бъде началото на прекрасна нова година. Една красива и мирна година за нашите деца!

г. х.

ÚJÉVI BÁL

2025. január 10-én a Bolgár Művelődési Házban tartottuk hagyományos újévi bálunkat.

Az est az autentikus koledártáncokkal kezdődött, melyet a Roszica és Jantra néptáncgyűttes fiútagjai adtak elő. A kis szurvások, Tanev-Takács Dimiter, Panov Dániel és Grüntner Noel voltak az első, akik saját készítésű szurvácskájukkal megveregették az est házigazdáját, Tanev Dimitert. S cserébe nem csak egy nagy mosolyt, hanem régi bolgár szokás szerint egy-egy pénzdarabot is kaptak. Az esemény főszervezője, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete nevében annak elnöke, Tanev Dimiter kívánt sikerekben gazdag új esztendőt mindenkinek. A gazdag tombolán érdekes és mulatságos díjak kerültek kisorsolásra. Voltak ott masszáz-, átlatkerti, IKEA- és Rossmann-utalványok, szeszesitalok, sporteszközök fiataloknak és időseknek. Voltak plüssjátékok a legkisebbeknek, melyek legnagyobb részét az idősek nyerték el. A fődíj egy kétszemélyes spa üdülés volt a Bolgár Országos Önkormányzat jóvoltából, valamint két sült pulyka, melyet a Magyarországi Bolgárok Egyesülete biztosított.

Köszönjük minden önkormányzatnak és szervezetnek, mely hozzájárult a gazdag tombolához és a változatos nyereményekhez.

A programban, melyet bulgáriai vendégeink mutattak be, részt vett Temenzuska Csernikova és Daniela Kirilova énekesnő, Cvetan Ivanov (szintetizátor) és Mitko Gjuzelev (hegedű) zenész, valamint a csodálatos lányok az Impulse balett-társulatból. Műfajokban gazdag és talán kimeríthetetlen repertoárjukkal az egész est folyamán gondoskodtak a közönség jó hangulatáról. Számaik között szerepeltek autentikus bolgár népdalok, bolgár és világlágerek, virtuóz hegedűjáték, sporttáncok és horók.

És újfent az kívántuk, legyen ez az este egy csodás új év kezdete. Egy gyönyörű és békés évé gyermekeink számára!

h.g.

„ЧЕРВЕНАТА ШАПЧИЦА“ – НОВАТА ПРЕМИЕРА НА МАЛКО ТЕАТРО

С трепетно възненение и бурни аплодисменти учениците от Българското училище за роден език в Будапеща и техните родители посрещнаха премиерата на Малко театро – мюзикъла „Червената Шапчица“ от Александър Владигеров, представен на сцената на Българския културен дом.

Събитието се превърна в истински празник за всички българи в Будапеща, които с гордост наблюдаваха изпълнението на младите таланти, с които общността е израснала: те плениха публиката със своята гарба и артистичност.

В главните роли блестяха Ника Пан, Лили Пан, Натали Мусев, Виктория

Катона и Ализ Кръстев – младите артисти на Малко театро и ученици от Българското училище за роден език в Будапеща. Петте момичета са добре познати на публиката още от малки, когато радваха сърцата с първите си изпълнения в училищните тържества. Днес те, вече пораснали, уверено демонстрират завидни артистични умения. С прекрасни гласове, излъчване и сценично присъствие плениха зрителите и доказаха, че сцената е тяхното естествено място.

Режисура на спектакъла е дело на тандема Ицван Наги и Габриела Хаджикостова, които върхна нов живот на класическата приказка, превръщайки я в модерен, забавен музикален шедьовър. Музикантите Атила Шумон, Норберт Шандор и Томаш Дяни, създадоха звуковия фон, за да пренесат публиката в приказния свят на „Червената шапчица“.

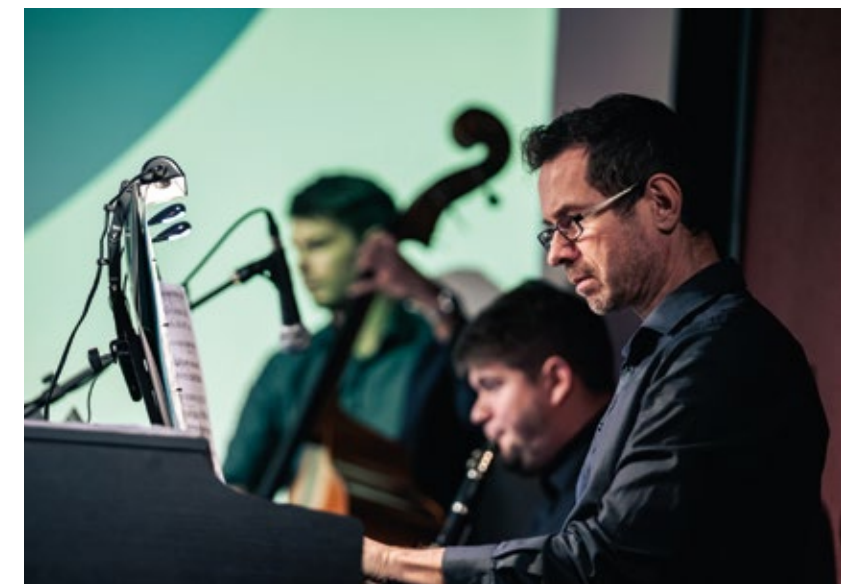
Сценографията на Клаудия Орос – носител на престижната награда

„Мари Ясаи“, обогати спектакъла с визуална елегантност. Анимацията на Кирил Наги подчерта всяка сцена с изящество и приказност, добавяйки допълнителен пласт емоция и визуално въздействие.

Представлението на Малко Театро е символ на усилията и отдадеността на целия екип, доказателство за високото художествено ниво на театъра и гордост за цялата ни общност в Унгария.

Мюзикълът „Червената шапчица“ е доказателство, че усърдният труд, таланта и любовта към изкуството могат да превърнат дори и най-младите артисти в истински професионалисти. Вечерта завърши с аплодисменти, усмивки и споделена надежда за още много културни празници в бъдеще.

РАЯ СПАСОВА

A MALKO TEATRO ÚJ BEMUTATÓJA – PIROSKA ÉS A FARKAS

A Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola diákjai és szüleik egyaránt lázas izgalommal és viharos tapssal fogadták a Malko Teatro bemutatóját – Alekszandar Vladigerov Piroška és a farkas című musicalét, melyet a Bolgár Művelődési Ház színpadán mutattak be.

Az esemény igazi ünneppé vált minden budapesti honfitársunk számára, akik büszkén figyelték az ifjú tehetségek megnyilvánulását, akikkel a közösség gazdagodott, s akik rátermettségükkel és művészi tehetségükkel rabul ejtették a közönséget.

A főszerepekben a Malko Teatro ifjú művészei, s egyben a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola diákjai, Pap Nika, Pap Lili, Muszev Natalie, Katona Viktória és Krasztev Aliz csillogtak. Az öt lányt a közönség már kisgyerekkoruktól jól ismeri, amikor az iskolai ünnepeken első fellépéseikkel örvendezteték meg a közösség szívét. Ma, immár felcseperedve, magabiztosan adták tanúságát irigylésre méltó művészi képességeiknek. Csodás hangjukkal, kisugárzásukkal és színpadi jelenlétükkel elkápráztatták a nézőket, bizonyítva, hogy a színpad természetes közegük.

A produkció rendezése a C. Nagy István – Hadzsikosztova Gabriella kettős munkája, mely új életet lehel a klasszikus mesebe, modern, szórakoztató és muzikális remekművé varázsolva azt. A zenészek, Simon Attila, Sándor Norbert és Gyáni Tamás olyan hangképet teremtettek, amely Piroška és a farkas mesevilágába repítette a közönséget.

A Jászai Mari-díjas Orosz Klaudia scenográfiája vizuális eleganciával gazdagította a produkciót. Nagy Kiril animációja pedig minden jelenetet kifinomultan és meseszerűen domborította ki, az érzelmi és vizuális ráhatás újabb rétegét kölcsönözve.

A Malko Teatro bemutatója a teljes csapat erőfeszítéseinek és odaadásának jelképe, a színház magas művészi színvonalának bizonyítéka és egész magyarországi bolgár közösségünk büszkesége.

A Piroška és a farkas című musical bizonyítja, hogy a kitartó munka, a tehetség és a művészet iránti szeretet a legifjabb színészeket is igazi profivá avatja. Az est tapsviharral, sok mosollyal és mindnyájunk részéről azzal a reménnyel ért véget, hogy a jövőben még sok ilyen kulturális ünnepnek lehetünk részesei.

SZPASZOVA RAJA

ЮБИЛЕЙНА ИЗЛОЖБА

На 10 декември 2024 беше открита юбилейната изложба „Панта рей“ на Милена Владимирова.

Настоящата юбилейна изложба има за цел да покаже различните нюанси на нейното 30-годишно творчество чрез картини от ранния ѝ творчески период до най-новите ѝ творби. Тя създава изкуство в различни художествени жанрове и твори в областта на живописата и текстилния дизайн. Като цяло е експериментирац художник и е привърженик на диалектическия метод на познанието за всеобхватността на движението, според който е необходимо процесите и явленията да се изучават. Всичко съществуващо се движи и нищо не е постоянно – това е значението и на афоризма „Панта рей“ като заглавие, обхващащо творбите, които художничката представя в рамките на юбилейната си изложба.

Милена Владимирова е родена в София през 1974 г. Завършва Художествена гимназия в Будапеща, а след това и Унгарския университет за приложни изкуства през 2021 г. в класа на професор Чаба Полгар, със специалностите Текстил и Арт мениджмънт. Освен художник и текстилен дизайнер, тя е куратор на много общи изложби на български и унгарски художници, ръководител е на художествени и културни проекти, свързани с българската общност в Унгария, и от дълги години работи за развитието на българо-унгарските културни взаимоотношения. Участвала е в много общи и самостоятелни изложби.

Юбилейната изложба беше открита от директора на Българския културен институт – Пламен Пейков.

Красивото изпълнение и подбор на песните на Ангелика Луна в съпровод на Янош Луна гонесе своето послание до всички, които създават и живеят в света на изкуство. За които то е един друг свят, който ни приютява и спасява.

JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS

2024. december 10-én megnyitásra került Vladimirova Milena Panta Rhei című jubileumi kiállítása.

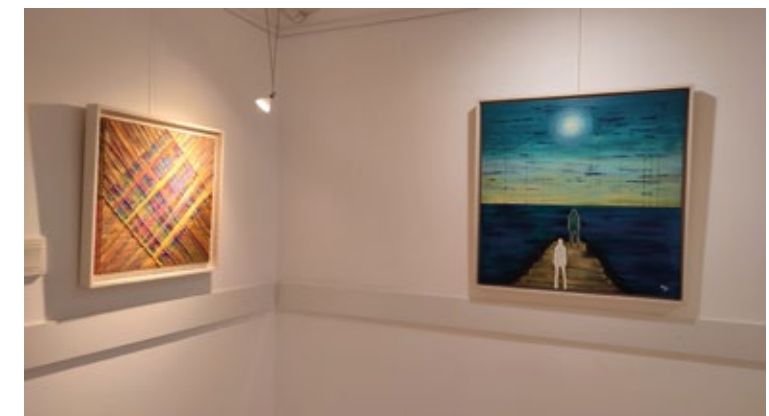
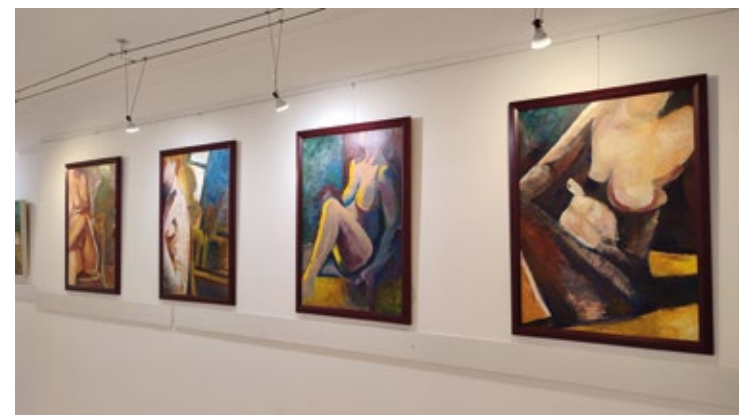
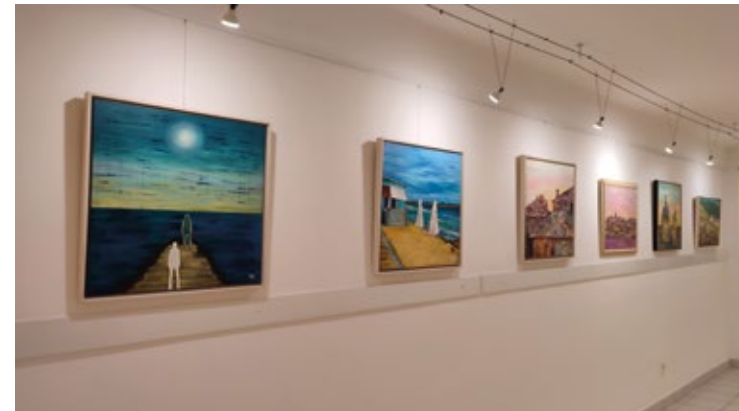
Jelen jubileumi kiállítása bemutatja harmincéves alkotó tevékenységének különböző árnyalatait a legkorábbi alkotásaitól kezdve a legutóbbi műveikig bezárólag. Különböző műfajokban alkot a festészet és a textiltervezés területén. Kísérletező művész, a mozgás egyetemeségének megismerésére irányuló dialektikus módszer híve, amely tanulmányozza a folyamatokat és jelenségeket. Minden létező mozog, és semmi sem állandó – ez a jelentése a Panta Rhei aforizmának is, amely a jubileumi kiállítás címét adta.

Vladimirova Milena 1974-ben született Szófiában. Tanulmányait a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában, később a Magyar Iparművészeti Egyetemen Polgár Csaba professzor

osztályában folytatta, megszerezve a textiltervezői és art menedzsment diplomáját. Képzőművészeti és textiltervezői tevékenysége mellett számos bolgár és magyar művész közös kiállításának kurátora, a magyarországi bolgár közösség több művészeti és kulturális projektjének vezetője, és évek óta tevékenykedik a bolgár-magyar kulturális kapcsolatok fejlesztése területén. Részt vett számos önálló és közös kiállításban.

A jubileumi kiállítást a Bolgár Kulturális Intézet igazgatója, Plamen Pejkov nyitotta meg.

Lupa Angelika csodálatos dalcsokra, melyet Lupa János kíséretében adott elő, üzenetet hordozott mindazoknak, akik a művészet világát megteremtik és benne élnek. Akiknek számára e világ menedéket és megváltást jelent.

ВИСОКО ДЪРЖАВНО ОТЛИЧИЕ ЗА ХУДОЖ- НИКА РОСЕН РУСЕВ

Всяка година на 18 декември - Деня на националностите на Унгария министър -председателят Виктор Орбан присъжда престижната награда „За националностите“.

Тази година тя бе присъдена на Росен Русев в знак на признание за изключителните му заслуги в областта на изкуството и културата.

Наградата отличава личности и организации за дейности в интерес на общността, образованието, културата, църковния живот, науката, медиите и икономическата самостоятелност на националностите в Унгария. Тази година бяха наградени дванадесет души и една организация.

Росен Русев е роден в Добрич на 22 август 1946 г. През 1967-68 г. учи графика в Художествената академия в

София. През 1969 година заминава за Будапеща, където живее и работи до днес. През 1970 г. е приет в Академията за приложни изкуства в Будапеща, специалност „Текстил“. След завършването ѝ - в периода 1975-76 г. - специализира в Художествената академия за изящни изкуства. От 1976 г. е член на Унгарската асоциация на художниците. Автор на над 50 самостоятелни изложби в Австрия, Белгия, България, Германия, Италия, Канада, Полша, Словакия, Унгария и Холандия. Създава собствен, разпознаваем стил, който развива в продължение на десетилетия, преминавайки през различни добре разграничени периоди. Винаги индивидуален, неповторим, със сериозни творчески търсения, които разкриват собствения му път в изкуството.

Росен Русев дълги години активно участва в културния живот на българската общност в Унгария. Години наред е бил преподавател по рисуване в Българското училище „Христо Ботев“ в Будапеща и като такъв е

допринесъл много за възпитанието на редица поколения с обич към българската култура и живопис и за изграждането на техния естетически вкус и български дух.

Росен Русев е дългогодишен член на редакцията и художествен редактор на престижното двуезичното списание за култура и обществен живот „Хемус“, създадено от Дружеството на българите в Унгария през 1991 г.

Като художник график в продължение на много години създава облика на списанието.

Росен Русев е автор на логото на Дружеството на българите в Унгария, на Българското републиканско самоуправление, на Малко театро - театъра на българите в Унгария, на списание „Хемус“ и на логото на танцовите състави Янтра и Росица.

Редовен участник в общите изложби на българските художници в Унгария и един от най-ярките представители на тяхната общност.

г. х.

MAGAS ÁLLAMI KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT RUSZEV ROSZEN KÉPZŐMŰVÉSZ

Minden évben december 18-án, a nemzetiségek napján Magyarország miniszterelnöke, Orbán Viktor átadja a rangos Nemzetiségekért Díjat.

A díjat idén a művészet és kultúra területén szerzett kivételes érdemei elismeréseként Ruszev Roszennek ítelték.

E díjjal a magyarországi nemzetiségek közösségi élete, oktatása, kultúrája, egyházi élete, tudománya, médiája és gazdasági önszerveződése érdekében végzett tevékenységért jutalmaznak személyeket és szervezeteket. Idén tizenkét személy és egy szervezet került díjazásra.

Ruszev Roszen 1946. augusztus 22-én született Dobricban. 1967-68-ban grafikát tanult a szófiai Művészeti Akadémián. 1969-ben budapestre költözött, ahol ma is él és dolgozik. 1970-ben felvételt nyert a budapesti Iparművészeti Főiskola textil szakára. Ennek elvégzése után 1975-76-ban a Képzőművészeti Főiskolán szakosodott. 1976 óta a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja. Több mint 50 önálló kiállítást tartott Ausztriában, Belgiumban, Bulgáriában, Hollandiában, Kanadában, Lengyelországban, Magyarországon, Németországban, Olaszországban és Szlovákiában. Saját, jól felismerhető stílust teremtett, melyet az évtizedek során alakított ki, különböző, jól elkülöníthető szakaszokban. Mindig egyedi és megismételhetetlen, komoly alkotói keresés jellemzi, mely feltárja saját útját a művészetben.

Hosszú évek óta aktívan részt vesz a magyarországi bolgár közösség kulturális életében. Éveken át volt a budapesti Hriszto Botev Bolgár Iskola rajztanára, s e minőségében nagyban hozzájárult a bolgár kultúrát és festészetet szerető nemzedékek kineveléséhez, esztétikai ízlésük és bolgár szellemiségük formálásához.

Ruszev Roszen hosszú éveken át volt a Magyarországi Bolgárok Egyesülete által 1991-ben alapított, nagy tekintélynek örvendő Haemus kétnyelvű társadalmi és kulturális folyóirat szerkesztőbizottságának tagja és művészeti szerkesztője.

Grafikuművészként sok éven keresztül ő határozta meg a kiadvány arculatát.

Ő tervezte a Magyarországi Bolgárok Egyesülete, a Bolgár Országos Önkormányzat, a magyarországi bolgárok színháza, a Malko Teatro, a Haemus folyóirat, valamint a Jantra és a Roszica néptánc-együttesek logóját.

Rendszeres részvevője a magyarországi bolgár képzőművészek közös kiállításainak, s közösségük egyik legkiemelkedőbb képviselője.

h. g.

ИСТИНСКИ ПРАЗНИК

Коледното ни тържество – ген, изпълнен с много усмивки, красота и смисъл.

На 15 декември залата на Българския културен дом в Будапеща се изпълни с празнична атмосфера, цветове и музика.

Дългоочакваното коледно тържество на Българското училище за роден език в Будапеща зарадва всички присъстващи деца, родители и гости. С това събитие отбелязахме финала на проекта „Коледна националност“, насладихме се на премиерата на мюзикъла „Червената шапчица“, потанцувахме и се повеселихме всички заедно преди началото на ваканцията. Пожелахме си благословени празници, споделени със семейството и приятелите.

Една от специалните части на празника беше украсяването на „Елхата на националностите“ – символ на културното многообразие и единството между различните общности в Унгария. Под звуците на празнична музика всяко дете добави украса, изработена с много любов и въображение от деца от някоя от другите 12 националности в Унгария. Елхата блесна в пълния си блясък, носеща послание за обединение и приятелство.

Тази година тържеството не беше просто празник, а също така повод за гордост и благодарност. Проектът „Коледна националност“ ни

напомни колко е важно да съхраняваме традициите и да ги споделяме с други култури. Премиерата на Малко театро бе подарък от театъра за гнешния празник на училището. А сътрудничеството ни с неговите творци отново доказа, че когато обединим усилия и възнновение, можем да постигнем забележителни резултати.

По стара българска традиция празникът завърши с хоро.

Благодарим на всички, които допринесоха за този незабравим празник – на учителите, родителите, актьорите, музикантите и, разбира се, на нашите невероятни деца! Вярваме, че магията на коледния дух ще остане с нас през цялата нова година.

ВАНИЯ КОТОРОВА

IGAZI ÜNNEP

Karácsonyi ünnepség – egy nap, tele mosollyal, szépséggel és jelentéssel.

December 15-én a budapesti Bolgár Művelődési Ház nagyterme ünnepi hangulattal, színekkel és zenével telt meg.

A Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola régóta várt karácsonyi ünnepsége megörvendeztetett minden jelen lévő gyermeket, szülőket és vendéget. Az esemény egyben a „Nemzetiségek Karácsonya” című projekt zárórendezvénye is volt. Emellett élvezhettük a Piroska című musical premierjét, s mindnyájan együtt táncolhattunk, mulathattunk egy kicsit a

vakáció kezdete előtt. És természetesen áldott, családi és baráti körben töltött ünnepekét kívánhattunk egymásnak.

Az ünnep egyik különleges mozzanata a „Nemzetiségek Karácsonyfájának” felállítását volt, mely a Magyarország különböző nemzetiségi közösségei közötti kulturális sokszínűség és egység jelképe. Az ünnepi muzika hangjaira minden gyerekek felhelyezett egy díszet, melyet a többi 12 magyarországi nemzetiség gyermekei készítettek sok szeretettel és fantáziával. A karácsonyfa teljes pompájában ragyogott fel, az egység és barátság üzenetét hordozva.

Idén a rendezvény nem egyszerű ünnep volt, hanem egyben alkalom a büszkeségre és a hála. A „Nemzetiségek Karácsonya” projekt arra emlékeztetett minket, milyen fontos, hogy megőrizzük hagyományainkat, és megosszuk azokat más kultúrákkal. A Malko Teatro premierje a színház ajándéka volt az iskola számára az ünnep alkalmából. Együttműködésünk művészekkel újfent bizonyította, hogy ha egyesítjük erőfeszítéseinket és ihletünket, figyelemre méltó eredményeket érhetünk el.

Az ünnep ősi bolgár hagyomány szerint horóval zárult.

Köszönjük mindenkinek, aki hozzájárult ehhez a felejthetetlen ünnephez – tanároknak, szülőknak, színészeknek, zenészeknek, és természetesen a mi csodálatos diákjainknak! Hisszük, hogy a karácsony szellemének varázsa az egész új esztendőben velünk marad.

KOTOROVA VANJA

175 ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

Едно от основните събития във Факултета по хуманитарни науки на Будапещенския университет „Йотвощ Лоранг“ от края на календарната 2024 г. беше организираната на 20-и ноември научна конференция, посветена на 175-та годишнина от създаването на славистиката в университета.

Началото на изучаването на славянски езици в Будапещенския университет се поставя в историческата за Унгария 1849 г., което стана повод Институтът по славянски и балтийски филологии да организира конференция, събрала представители на различни университети в страната. Освен домакините, на събитието присъстваха преподаватели от Сегед, Печ, Дебрецен и гр.

Конференцията беше открита от Декана на Хуманитарния факултет Давид Бартуш, а участниците и гости-

те на събитието бяха приветствани с изпълнение на гаџа от Маме Бубрук – студент в специалностите Полска филология и Българска филология.

Докладите бяха представени в рамките на четири секции, основната част бе посветена на връзките между съответната славянска филология и историческия ъпът в Унгария. След официалната част, участниците бяха поканени на коктейл, на който обсъдиха в непринудена обстановка някои от научните проблеми, станали предмет на дискусия по време на конференцията.

175 ÉVES JUBILEUM

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudomány Karán a 2024-es év végének egyik legjelentősebb eseménye a november 20-én tartott tudományos konferencia volt, melyet a szlavisztikaoktatás 175 éves jubileumának szenteltek.

A szláv nyelvek tanítása az ELTÉ-n 1849-ben vette kezdetét, s e jubileum alkalmából a Szláv és Balti Filológiai Intézet konferenciát rendezett, melyen az ország több egyeteme képviseltette magát. A házigazdákon kívül az eseményen Szegedről, Pécsről, Debrecenből és más városokból érkezett oktatók is részt vettek.

A konferenciát a Bölcsészettudományi Kar dékánja, Bartus Dávid nyitotta meg. A résztvevőket és vendégeket Bubrik Máté lengyel-bolgár szakos hallgató du-dajátéka köszöntötte.

Az előadásokra négy különböző szekció keretében került sor. Többségük az adott szláv nyelv filológiája és annak magyarországi fejlődése közötti kapcsolatokat vette górcső alá. A hivatalos rész végeztével a résztvevőket koktéllra invitálták, ahol fesztelen körülmények között vitathatták meg a tudományos kérdéseket, melyekkel kapcsolatban a konferencián diszkusszió alakult ki.

БЪЛГАРСКИ КУЛТУРЕН УИКЕНД

„Предколедно - български културен уикенд в Карцаг, столицата на Нагкун“ – пог този надслов премина събитието, организирано на 13-14 декември от трупата за български народни танци „Биляна“.

Целта, както и резултатите от проекта, бяха да се опознаят отблизо битовата култура, езикът, традициите и изкуството на българите в Унгария.

През този уикенд беше представена и книгата, посветена на изминалите 20 плюс 1 години от живота на карцагския състав за български народни танци „Биляна“ (2003-2024, на унгарски и на български език) - „Танц. Общност. Традиция. Историята на българския фолклорен танцов състав „Биляна“ от Карцаг“. Книгата беше представена от редактора на изданието - Балаж Макша, главен редактор на вестник „Петьофи Непе“ и танцьор от „Биляна“. Той сподели, че редактираната от него книга разказва не само историята на „Биляна“ чрез танци, представения и пътувания, но съдържа и лични преживявания, обогатили живота на танцьорите. Всеки член е допринесъл за историята на групата, тъй като „Биляна“ е не само художествен колектив, а предано семейство, в което хората не само танцуват, а преживяват танца. Той се превръща във все по-значима част от живота им и те осъзнават, че всяка стъпка на сцената е послание, което свързва миналото с бъдещето. Покрай танца те осъзнават и факта, че силата на общността побеждава всичко. Любовта, уважението и сплотеността между танцьорите, са осезаеми. Танцът им помага да бъдат по-силни и по-устойчиви не само на сцената, а и в ежедневието: „В танцовата общност всеки момент е неразривна връзка, която обединява времето и пространството и ще остане с нас завинаги. Нашата история е история на танца, общността, културата и любовта“, споделя редакторът на книгата.

Едновременно с представянето на книгата беше открита и миниизложба, а на 14 декември 2024 г. беше предста-

вена фолклорна и културна програма, в рамките на която бяха изпълнени 10 различни хореографирани танца. Въодушевената публика награди изпълнителите с бурни аплодисменти. Двудневно събитие привлече повече от 150 души, а броят на изпълнителите и организаторите достигна 25 души.

ЯНОШ МАЙОР – БАЛАЖ МАКША
ФОТОГРАФ: ЕРЖЕБЕТ ДАРОЦИ

BOLGÁR KULTURÁLIS HÉTVEGE KARCAGON

„Karácsony előtt - Bolgár Kulturális Hétvége a Nagykunság fővárosában, Karcagon“ címmel tartotta meg rendezvényét 2024. december 13-14-én a Karcagi Biljana Bolgár Néptáncgyűttes.

A projekt célja és eredménye az volt, hogy közelebb hozza, megismertesse a magyarországi bolgarság mindennapi kultúráját, nyelvét, hagyományait, művészetét.

Ezen a hétvégén került sor a Karcagi Biljana Bolgár Néptáncgyűttes elmúlt húsz plusz egy évét bemutató (2003-2024, magyar és bolgár nyelven), a „Tánc. Közösség. Hagyomány. – A Karcagi Biljana Bolgár Néptáncgyűttes története“ című könyv bemutatójára. A kiadványt szerkesztője, Maksa Balázs, a Petőfi Népe vezető szerkesztője, a Biljana táncosa mutatta be. Elmondta, hogy az általa szerkesztett könyv nem csupán a Biljana történetét meséli el koreográfiákon, fellépéseken, utazásokon keresztül, hanem olyan személyes élményeket is tartalmaz, amelyek a táncosok életét gazdagították. Minden tag hozzájárult a csoport történetéhez, hiszen a Biljana nem csupán egy művé-

szeti közösség, hanem egy hűséges család, ahol nemcsak táncolnak, hanem át is érzik azt, amit táncolnak. Ahogy a tánc egyre inkább része lett az életüknek, úgy kezdtek el felismerni, hogy minden lépés, amit a színpadra vittek egy apró üzenet, amely összeköti a múltat és a jövőt. A tánc mellett azt is megtapasztalták, hogy a közösség ereje mindent legyőz. Az a szeretet, tisztelet és összetartás, amely a táncosok között van, valósággal kézzelfogható. A tánc segít abban, hogy ne csak a színpadon, hanem a mindennapokban is erősebbek, kitartóbbak legyenek: „Egy táncos közösségben minden pillanat egy örök kapocs, amely áthidalja az időt és a teret, és amely örökre velünk marad. A mi történetünk a tánc, a közösség, a kultúra és a szeretet története” – vallja a könyv szerkesztője.

Ezzel egy időben egy minikiállítás is láthatott a közönség, 2024. december 14-én pedig a folklór- és kulturális program megvalósítása zajlott, mely során 10 különböző koreográfiát tekinthetett meg a lelkes közönség, s vastappsal jutalmazták a fellépőket. A kétnapos rendezvényen több mint 150 fő jelent meg a programokon, az előadók, fellépők és szervezők száma pedig elérte a 25 főt.

MAJOR JÁNOS – MAKSA BALÁZS
FOTÓ: DARÓCZI ERZSÉBET

НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК НА БЪЛГАРИЯ 147 ГОДИНИ ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО

01.03.2025 • 18:00

БЪЛГАРСКИ КУЛТУРЕН ДОМ

BULGÁRIA FELSZABADULÁSÁNAK 147. ÉVFORDULÓJA NEMZETI ÜNNEP

Българското републиканско самоуправление, Дружеството на българите в Унгария и Столичното българско самоуправление най-учтиво Ви канят на тържествен концерт, посветен на Националния празник на България и на 147-ата годишнина от Освобождението, който ще се състои на

A Bolgár Országos Önkormányzat, a Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Fővárosi Bolgár Önkormányzat tisztelettel meghívja Önt Bulgária nemzeti ünnepe és felszabadulásának 147. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi koncertre

1 март 2025 г., събота, от 18.00 ч.
в Българския културен дом
АДРЕС
1097 Будапеща, ул. "Вагохиг" № 62.

2025. március 1-én, szombaton,
18 órakor a Bolgár Művelődési Házban
CÍM
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.

С участието на
Моника Жекова (цигулка),
Николай Иванов ОМ
(клавишни, китара) и
Габриела Хагжукостова
(вокал и проза).

A műsorban fellép
Zsekov Mónika (hegedű),
Nikolai Ivanov OM
(billentyűs hangszerek, gitár) és
Hadzsikosztova Gabriella (próza, ének).

БАБИНДЕН – ПРАЗНИК НА ЖИВОТА И ТРАДИЦИЯТА

На 26 януари 2025 година българската общност в Будапеща тържествено отбеляза Бабинден – един от най-почитаните празници, посветен на новородените деца рогилките и акушерките. Тази традиция, която има дълбоки корени в българската култура, се пази от жените в нашата общност с много обич и уважение към миналото.

За поредна година празникът беше отбелязан по автентичен начин, като се пресъздадоха традиционните обреди. Майките на бебетата, родеги през изминалата година сегнаха, наредени една до друга, с малките си рожби в ръце. Въздухът бе изпълнен с тържественост, когато Габриела Хаджикостова изпълни обредна песен, удряйки с брадва в гънер – символ на здравината и устойчивостта на живота.

След това гойге ред на най-важната фигура на празника – бабата. Тогавата започна ритуалът на измиване на ръцете, докато изричаха традиционното благопожелание: „Както се плъзга сапунът, тъй леко да се раждат децата“.

Според обичая, на бабата винаги се слага вердан от лютти чушки – символ на плодородието и здравето на майките. След това тя намаза челата на децата с мед и масло, за да растат сладки и да имат безгрижно детство, изпълнено с радост и благополучие.

След тези символични гействия всяка майка изрече името на детето си, гатата на раждане, теглото и поредността му в семейството. В знак на благословия, бабата постави червен конец на главичките на новородените – на момичетата, за да имат дълги и здрави коси, а на момчетата – за да растат с гъсти бради и крепко здраве.

Всяко дете получи специален подарък от българската общност – сребърно кръстче, комплект нови грешки и играчка. Майките също бяха зарадвани с красиви букети цветя, израз на признателност за тяхната роля в продължаването на рода.

Виолета Фрагер, която дълги години е съпровождала появяването на белия свят на хиляди български и унгарски деца, отправя своите най-добри пожелания към бъдещите майки.

След обредната част настъпи време за втората част на празника – традиционното кулинарно състезание. То привлече участници с разнообразни ястия, приготвени с много старание и любов. Журито в състав Надя Пейкова, Росица Соколова и Емилия Цветкова,

оцени кулинарните шедеври и определи победителите в четири основни категории – прегястие, главно ястие, десерт и българско традиционно ястие. Раздадени бяха много награди, а атмосферата бе изпълнена с радост и гордост от споделените вкусове на българската кухня.

Музиката бе неизменна част от празненството. Виктория Катона зарадва присъстващите с изпълнения на обичани български народни песни. Трупата за автентичен фолклор „Зорница“ внесе още повече настроение с „Баба гора“ и „Изгубил си, Жеко, булката“ и други.

Нека тази красива традиция продължава и занапред, защото тя е символ на здравето, щастието и бъдещето на общността ни.

РАЯ СПАСОВА

НОВОРОДЕНИТЕ ПРЕЗ 2024 Г.

1. Олег Старк
2. Левенте Ач
3. Клара Немет
4. Никола Димитров
5. Боян Панов
6. Агун Пенчев Русев
7. Мартин Тихов
8. Емма Фрида Барейт
9. Патрик Петер Мечу
10. Анна Бенюшович
11. Ензо Милан Киш
12. Антон Тани
13. Мартин Харасту-Мусев

НАГРАДЕНИТЕ В КУЛИНАРНИЯ КОНКУРС

› В категория „Прегястие“:

- I-во място – Таня Купенова – Ронау
- II-ро място – Татяна Даганска
- III-то място – Петя Маринова и Татяна Даганска

› В категория „Основно ястие“:

- I-во място – Петя Маринова
- II-ро място – не е присъдено
- III-то място – не е присъдено

› В категория „Десерт“:

- I-во място – Таня Купенова-Ронау
- II-ро място – Бригита Бени
- III-то място – Мариан Сабо, Снежана Живкова

› В категория „Традиционно българско ястие“:

- I-во място – Елица Рожич
- II-ро място – Кристина Менхарт
- III-то място – Петя Маринова

BÁBANAP – AZ ÉLET ÉS A HAGYOMÁNY ÜNNEPE

2025. január 26-án a budapesti bolgár közösség ünnepélyes keretek között megemlékezett a bábanapról. E nap, mely egyike a legnagyobb tiszteletben álló ünnepeknek, az újszülötteknek, édesanyjuknak és a bábáknak van szentelve. E hagyományt, mely mélyen gyökerezik a bolgár kultúrában, közösségünk nőtagjai ápolják sok szeretettel és tisztelettel a múlt iránt.

Az ünnepet idén is autentikus módon, a hagyományos szertartásrend szerint ültük meg. Az elmúlt esztendő folyamán született csecsemők anyukái sorba ültek egymás mellé, a kicsivel a kezükben. A levegő ünnepélyességgel telt meg, amikor Hadzsi-kosztova Gabriella elénekelte a rituális dalt, közben fejével ütve egy fatuskóra, ami az erőt és a szívósságot szimbolizálja.

Ezután következett az ünnep legfontosabb alakja – a bába. Megkezdődött a kézmosás szertartása, amely közben elhangzott a szokásos jókívánság: „Ahogy a szappan csúszik, olyan könnyen születessenek a gyerekek.“

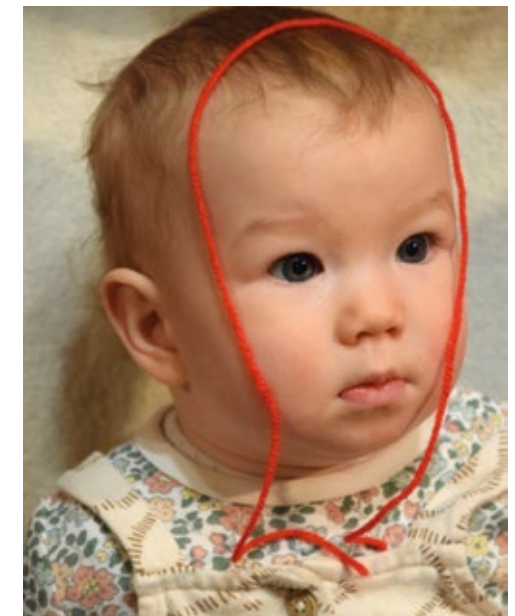

fiúknak, hogy sűrű legyen a szakálluk és jó egészségben növekedjenek.

Minden gyermek különleges ajándékot kapott a bolgár közösségtől – egy kis ezüstkeresztet, egy rend új ruhát és egy kis játékot. Az anyukákat szintén megörvendeztették – gyönyörű virágcsokrot kaptak a család folytatódásában játszott szerepük elismerésének jeleként.

Jókívánságait fejezte ki a jövőendő édesanyóknak Fráter Violetta, aki hosszú évek során bolgár és magyar gyermekek ezreit segítette a világra.

A szertartások után következett az ünnep második része – a hagyományos kulináris verseny. Számos résztvevőt vonzott, akik a legkülönbélebb, nagy gondossággal és sok szeretettel elkészített fogásokkal

A hagyomány szerint a bába nyakába mindig csípős paprikából fűzött nyakláncot akasztanak, mely az anyák termékenységének és egészségének jelképe. Ezután a bába mézzel és vajjal ken meg a gyerekek homlokát, hogy édesen növekedjenek és gondtalan, örömben és szerencsében gazdag gyermekkoruk legyen.

E szimbolikus cselekményeket követően minden anya megmondta a gyermeke nevét, születési dátumát, súlyát és azt, hogy hányadik gyerek a családban. A bába áldása jeléül vörös cérnaszálat helyezett az újszülöttek fejcskjére – a lányoknak, hogy hosszú és erős hajuk nőjön, a

neveztek be. A Pejkova Nadja, Szokolova Roszica és Cvetkova Emilia alkotta zsűri értékelte a kulináris remekműveket, és négy különböző kategóriában - előétel, főétel, desszert és hagyományos bolgár étel - hirdetett győztest.

Számos jutalom került kiosztásra, a bolgár konyha közösen élvezett ízei pedig mindenkit örömmel és büszkeséggel töltöttek el.

Az ünnepség elengedhetetlen részét képezte a zene. Katona Viktória népszerű bolgár népdalokkal örvendeztette meg a jelenlévőket. A Zornica Hagyományörző Együttes tovább fokozta a hangulatot a „Baba gora”, az „Izgubil szi Zseko, bulkata” és más népdalokkal.

Reméljük, hogy e szép hagyomány a jövőben is folytatódik, hiszen közösségünk egészségét, boldogságát és jövőjét jelképezi.

SZPASZOVA RAJA

2024. ÉVI ÚJSZÜLÖTTEK

1. Stark Odett
2. Ács Levente
3. Németh Klára
4. Dimitrov Nikoła
5. Panov Bojan
6. Ruszev Pencsev Ádin
7. Tihov Martin
8. Bareith Emma Frida
9. Mecsei Patrik Péter
10. Benyusovics Anna
11. Kis Enzó Milán
12. Tanyi Anton
13. Haraszti-Muszev Martin

A KULINÁRIS VERSENY DÍJAZOTTJAI

› „Előétel” kategóriában

- I. Rónai-Kupenova Tányá
- II. Dadanszka Tatjana
- III. Marinova Petja,
- Dadanszka Tatjana

› „Főétel” kategóriában

- I. Marinova Petja
- II. nem lett odaítélve
- III. nem lett odaítélve

› „Desszert” kategóriában:

- I. Rónai-Kupenova Tányá
- II. Beni Brigita
- III. Szabó Mariann,
- Zsivkova Sznezsana

› „Hagyományos bolgár étel” kategóriában:

- I. Rozsics Elica
- II. Menyhárt Krisztina
- III. Marinova Petja

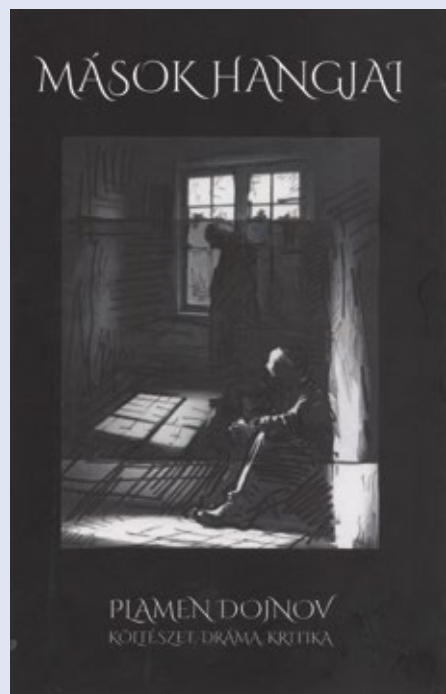

Честита Нова година с мислите и спомените на магьосника на словото Йордан Радичков!

„Мога да ви кажа, че често си припомням зимата на детството, Коледа, Нова година, Йордановден. Помня, че като малък на Йордановден преди разсъмване моите родители ме пращаха с една малка икона на Дева Мария с Младенеца — това е нашата домашна икона — да отида на селския кладенец и да измия там лицето на Богородица. Всяка зима на моя имен ден, самичък, през дълбокия сняг отивах до този кладенец. За едно дете снегът до пояс е почти непроходим, а единственото живо съществуване, което ме придружаваше и чакаше да извърша обряда и да се върна обратно вкъщи, беше нашето куче. Докато изваждах водата и умивах лицето на Богородица, моят приятел кучето клечеше в снега и ме гледаше. Някъде зад мен светеха прозорците на нашата къща и коминът димеше приветливо. Чувствах, че не съм сам. Иконата се умиваше един път в годината, за да е чисто лицето ѝ. Семейството поверяваше това на детето. Все по-често и по-често се връщам към иконата и се питам, чие лице сега трябва да измия и кое е онова нещо, което би трябвало да ми даде отново сигурност... Може би пак трябва да се върнем там, към домашното огнище, към семейството, към духовния кладенец, към иконата, към домашното куче, най-верния приятел на човека! Не знам. И както виждате — прости неща, а колко е трудно да ги подреда сега. Те са разхвърляни в съзнанието и във времето... Пак оттам ще трябва да почнем. Животът се нуждае от една проста подредба. Колкото повече го усложняваме, толкова по-ужасен става, толкова повече оплитаме себе си. Мисля, че трябва да потърсим човешката естественост и простота.“

A szavak mágusa, Jordan Radicskov gondolataival és emlékeivel kívánunk boldog új évet!

„Elmondhatom önöknek, hogy gyakran felidézem gyermekkorom teleit, Karácsonyt, Újévet, Vízkeresztet. Emlékszem, kiskoromban Vízkeresztkor, virradat előtt szüleim elküldtek egy kis Szűz Máriát és a Kisedet ábrázoló ikonnal – ez a házi ikonunk – a falu kútjához, hogy ott megmossam a Szűzanya arcát. Minden évben a névnapomon egyedül mentem a mély hóban ahhoz a kúthoz. Egy gyerek számára az övig érő hó szinte áthatolhatatlan, s az egyetlen élőlény, mely elkísért és megvárta, hogy elvégezzem a szertartást és hazamenjek, a kutya a hóban guggolt és nézett rám. Valahol mögöttem ott világítottak házuk ablakai, a kémény barátságosan füstölt. Éreztem, hogy nem vagyok egyedül. Az ikont évente egyszer meg kellett mosni, hogy tiszta legyen az arca. A család ezt a gyerekre bízta. Egyre gyakrabban és gyakrabban gondolkodom erre az ikonra, és teszem fel magamnak a kérdést, most kinek az arcát kellene megmosnom, és mi az, ami ismét biztosságot adhatna nekem. Talán vissza kéne térnünk oda, a házi tűzhelyhez, a családhoz, a lelki kúthoz, az ikonhoz, a házikutyához, az ember legjobb barátjához! Nem tudom. S mint láthatják – egyszerű dolgok, mégis milyen nehéz most elrendeznem őket. Szét vannak szórva a tudatomban és az időben... Mégis innen kellene kezdenünk. Az életnek egyszerű elrendezésre van szüksége. Minél jobban bonyolítjuk, annál szörnyűbb lesz, annál inkább belegabalyodunk. Azt hiszem, az emberi természeteségre és egyszerűségre kell rálelnünk.“

ГЛАСОВЕТЕ НА ДРУГИТЕ

Премиера на книга

На 12 ноември в Българския културен институт се състоя представянето на книгата на Пламен Дојнов. Авторът играе значителна роля в българо-унгарските културни взаимоотношения. Сборникът „Гласовете на другите“ е издание на Архивна фондация „Цегруш“.

MÁSOK HANGJAI

Könyvbemutató

November 12-én került sor Plamen Dojnov gyűjteményes kötete bemutatására a Bolgár Kulturális Intézetben. Plamen Dojnov a magyar-bolgár kulturális kapcsolatok jelentős szereplője. A Mások hangjai címet kapott könyvét a Cédrus Művészeti Alapítvány adta ki.

ПРИЗИВ 1% FELHÍVÁS

Дарете 1% от ганъка си на българските организации и на Българската православна църква в Унгария

Танцов състав » Янтра «
Данъчен номер: 18704950-1-43

Фондация Про скола булгарика
Данъчен номер: 18066184-1-43
Дарявайки 1% от доходите си на Фондацията, вие дарявате вашите деца, инвестирате в нашето бъдеще.

Българска православна църква в Унгария
Технически номер: 0372

Ajánlja adója 1%-át a magyarországi bolgár civil szervezeteknek és a Magyarországi Bolgár Ortodox Egyháznak

Jantra Néptánc Egyesület
Adószám: 18704950-1-43

Pro Schola Bulgarica Alapítvány
Adószám: 18066184-1-43
Ha jövedelme 1%-át az Alapítványnak ajánlja fel, a gyermekét támogatja, közös jövőnkbe fektet be.

Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház
Technikai szám: 0372

Дружество на българите в Унгария
Magyarországi Bolgárok Egyesülete
1097 Bp., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560
http://www.bolgaregyesulet.hu/

Българско републиканско самоуправление
Bolgár Országos Önkormányzat
1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (1) 216-4210

Столично българско самоуправление
Fővárosi Bolgár Önkormányzat
1097 Bp., Fehér Holló utca 6. · tel.: +36 (1) 216-4210

Български културен институт
Bolgár Kulturális Intézet
1061 Bp., Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246

Посолство на Република България в Унгария
Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
1062 Bp., Andrásy út 115.
tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824

Български застъпник в парламента
Bolgár Nemzetiségi Szószóló
1358 Bp., Széchenyi rkp. 19 · tel: +36 (1) 441-5435

Българска православна църква
„Св. Кирил и Методиј“
Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Ortodox Templom
1097 Bp., Vágóhíd u. 15. · tel.: +36 (1) 216-4211

Българско училище за рожен езук
Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (20) 326-6755

Българска гвезуична малцинствена гетска градина
Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda
1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (20) 250-7339

Български културен, документационен и информационен център
Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ
1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (1) 216-4210

Изследователски институт на българите в Унгария
Bolgár Kutatóintézet
1097 Bp., Fehér Holló utca 8. · tel.: +36 (1) 216-4210

Издание на БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

РЕДАКЦИЯ
Габриела Хагжукостова (главен редактор),
Кирил Наг, Йордан Тюмлюнко
– 1097 Будапеща, ул. Фехер Холо 8., +36 (1) 216 4210

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Унгарското правителство, на Българското самоуправление в Йожефварош, Българското национално самоуправление в Сигетсентмиклош и Българското самоуправление във II район на Будапеща

A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG
Hadzsikosztova Gabriella (főszerkesztő), Nagy Kiril, Tütünkov Jordan
– 1097 Budapest, Fehér Holló utca 8., +36 (1) 216 4210

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik Magyarország Kormánya, a Józsefvárosi Bolgár Önkormányzat, Szigetszentmiklós Város Bolgár Nemzetiségi Önkormányzata és a II. Kerületi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098
NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
FesztNet Kft.

DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Ruszev Dimitar

A kulturális rendezvényeink és táboraink támogatója:

Унгаро-българска стопанска камара
Magyar-Bolgár Gazdasági Kamara
1092 Bp., Ráday u. 33/a. · tel.: +36 (30) 655-9589
www.hbcc.eu

Ресторант Булгарден
Bulgarden Étterem
1097 Bp., Fehér Holló utca 6.
bulgarden.hu · foglalas@bulgarden.hu
tel.: +36 (70) 520-9068

МАРТ 2025

01.03 | 18.00 (събота)

Тържествен концерт
по случай 147 години от
Освобождението

място

Български културен дом
1097 Будапеща, ул. „Вагохиг“ № 62.

06.03 | 18.30 (четвъртък)

Любов, поезия и вино

Малко театро Ви кани на прег-
осмомартенски концерт

място

Български културно
образователен център
1097 Будапеща, ул. „Фехер Холо“ № 8.

29.03 | 18.00 (събота)

Червената шапчица -

Спектакъл на Малко театро

място

Национален театър -
Будапеща зала Атила Касаш
1095 Будапеща, парк „Байор Гизи“ № 1.

2025 MÁRCIUS

03.01 | 18.00 (szombat)

Ünnepi koncert
**Bulgária felszabadulásának
147. évfordulója alkalmából**

HELYSZÍN

Bolgár Művelődési Ház
1097 Budapest, Vágóhíd u. 62.

03.06 | 18.30 (csütörtök)

Szerelem, költészet és bor

A Malko Teatro meghívja Önöket a
nőnap alkalmából rendezett koncertjére

HELYSZÍN

Bolgár Oktatási és Kulturális Központ
1097 Budapest, Fehér holló utca 8

03.29 | 18.00 (szombat)

Piroska és a farkas - a Malko Teatro
előadása a Nemzeti Színházban

HELYSZÍN

Nemzeti Színház Kaszás Attila terem
1095 Budapest, Bajor Gizi park 1